Osebno

denar, varnost, cilji, naložbe

št. 03, september 2012

Varnost
Vprašanja danes za jutri

Odločitve
»Zdaj lažje diham!«

NLB Skupina

Varčevanje za otroke: luksuz ali nuja?

Produkti, namenjeni varčevanju za otroke

	OPIS	PREDNOSTI
NLB Varčevanja in depoziti[1] ter NLB Naložbe v finančne instrumente		
NLB Ciljno varčevanje	Dolgoročno bančno varčevanje od 13 mesecev do 5 let z rednimi mesečnimi pologi.	Vplačila že od 20 evrov na mesec. Z dobo vezave raste tudi obrestna mera[2]. Mesečne zneske vplačujete s trajnim nalogom.
NLB Premijsko varčevanje	Kombinacija bančnega depozita in varčevanja. Varčevanje traja od 13 mesecev do 10 let.	Z dobo vezave in z višino zneska privarčevanih sredstev raste tudi obrestna mera[3]. Redna vplačila vsak mesec niso obvezna.
NLB Varčevanje za prihodnost	Dolgoročno bančno varčevanje od 3 do 30 let z rednimi mesečnimi pologi.	Možna zelo dolga doba varčevanja. Vplačila že od 20 evrov na mesec. Z dobo vezave raste tudi obrestna mera[2]. Mesečne zneske vplačujete s trajnim nalogom.
NLB Renta	Vezava sredstev za dobo od 2 do 20 let.	Možnost izplačila enakih mesečnih deležev glavnice in obresti ali le obresti. Renta se lahko začne izplačevati že naslednji mesec po sklenitvi depozita.
Individualno upravljanje premoženja	Nabor politik investiranja v delnice in obveznice.	Individualni pristop pri oblikovanju portfelja finančnih instrumentov.
Borzno posredovanje	Zelo velik nabor različnih finančnih instrumentov, ki kotirajo na organiziranih trgih.	Posameznik se samostojno odloči, katero naložbo bo sprejel v svoj portfelj.
Krovni Sklad NLB Skladi		
Krovni sklad NLB Skladi	Sestavlja ga 15 podskladov različnih naložbenih politik, ki pokrivajo vse najpomembnejše gospodarske regije in vsa ključna naložbena področja.	Visoka likvidnost in za večino vlagateljev najcenejši dostop do varčevanja v vrednostnih papirjih. Možno je tudi periodično izplačevanje privarčevanih sredstev, kar je idealno za varčevanje za dodatno štipendijo vašega otroka.
NLB Skladi – Varčevalni načrt +	Postopno varčevanje v podskladih krovnega sklada NLB Skladi.	Znižanje vstopnih stroškov za posamezno vplačilo glede na stopnjo vstopnih stroškov, ki velja za enkratna vplačila.[4]
NLB Skladi – Naložbeni paketi	Podskladi, vključeni v naložbeni paket, določajo naravo paketa in opredeljujejo tip vlagatelja, za katerega je paket primeren.	Stroškovno učinkovita razpršenost naložbe.
Varčevalno-naložbena zavarovanja NLB Vita		
NLB Vita Razigrana	Štipendijsko življenjsko zavarovanje, s katerim se starši zavarujejo za primer smrti ter tako svojemu otroku zagotovijo prejemanje štipendije.	Odločite se lahko za življenjsko zavarovanje z zajamčenim donosom ali z naložbo v sklade.
NLB Vita Izbrana	Življenjsko naložbeno zavarovanje za vse, ki želijo skrbeti za družino.	Zavarovani ste za primer smrti, NLB Vita Izbrana pa vam prek naložb v investicijske sklade lahko omogoči višjo donosnost.
NLB Vita Zanesljiva	Prilagodljivo družinsko življenjsko zavarovanje z zajamčenim donosom, s katerim zagotovite varnost svoje družine in hkrati varčujete.	Zajamčen donos in možnost udeležbe v presežku zavarovalnin.
NLB Naložba Vita Multi	Naložbeno življenjsko zavarovanje z zaščito v sklad vloženih sredstev ter osnovnim življenjskim in dodatnim nezgodnim zavarovanjem, in to brez plačila dodatne premije.	Znotraj enega zavarovanja lahko vlagate v več različnih zaprtih investicijskih skladov oz. paketov.

1 Ponudba NLB obsega pisano paleto depozitov, ki jih odlikujejo ugodne obrestne mere, odvisne od izbranega zneska in ročnosti depozita.
2 Višina spremenljive obrestne mere je odvisna od višine referenčne obrestne mere in pribitka, ki se poveča glede na obdobje vplačevanja. V primeru znižanja referenčne obrestne mere se lahko v času trajanja varčevanja skupna obrestna mera tudi zniža.
3 Višina spremenljive obrestne mere je odvisna od višine referenčne obrestne mere in pribitka, ki se poveča glede na obdobje in skupni doseženi znesek vplačanih zneskov. V primeru znižanja referenčne obrestne mere se lahko v času trajanja varčevanja skupna obrestna mera tudi zniža.
4 Popust ne velja za plačilo pologa.

NLB Varčevanja, NLB Depoziti, NLB Računi, NLB Naložbe v finančne instrumente
080 15 85, www.nlb.si

NLB Skladi
080 22 86, www.nlbskladi.si

Življenjska zavarovanja NLB Vite
080 87 98, www.nlbvita.si

NLB Skupina

Osebno,
letnik 2/št. 3,
september 2012

Izdajatelj in nosilec avtorskih pravic:
NLB d.d., Trg republike 2, 1000 Ljubljana, www.nlb.si
Odgovorna in glavna urednica:
mag. Varja Dolenc
Izvršni urednik:
Simon Novosel
Uredniški odbor:
mag. Kruno Abramovič, mag. Gregor Bajraktarevič, Irena Čuk, Nataša Brunec Primož Inkret, MBA, mag. Alenka Mejač Krassnig, Matjaž Mrva, Igor Savič, mag. Barbara Smolnikar, mag. Lotti Natalija Zupančič
Vsebinska in oblikovna zasnova, izvršno uredništvo in produkcija:
PM, poslovni mediji d.o.o., Dunajska c. 9, 1000 Ljubljana, www.p-m.si
Fotografije:
arhiv NLB, Zaklop, Shutterstock
Tisk:
Herle M&V, d.o.o.
Naklada:
45.000
Datum natisa:
september 2012
ISSN 2232-3368
Distribucija:
Pošta Slovenije

Moja najlepša ... kartica

Na www.nlb.si/kartice-motiv si lahko oblikujete NLB Plačilno kartico MasterCard ali Visa po svojem okusu.

Razumljivo

Varčevanje za otroke luksuz ali nuja? 4

Finančni klepet

Nikolaj Holdt Mikkelsen: Ni dobro biti preveč samozavesten 6

Izzivi

Ali varčujete za prihodnost otrok, zakaj in kako? 8
Koliko let že KLIKate? 9
Ali izkoriščamo donose iz dividend? 10
Imate sklenjeno življenjsko zavarovanje in s kakšnim namenom? 12
Dragocenosti na varno 13

Varnost

Vprašanja danes za jutri 14
Kdaj potrebujete pregled naložbenega portfelja? 15
Bi zase rekli, da ste bolj nagnjeni k varčnosti ali potrošnji? 16
Postavite si pravo vprašanje 17

Odločitve

Brezskrbno na pot 18
Osebne finance in davki, 2. del 19
»Zdaj lažje diham!« 20

Komentar

Težave in načini njihovega reševanja izvirajo iz otroštva 22

mag. Varja Dolenc,
direktorica Področja za marketing, segmente strank in razvoj, NLB

Vplivajmo na otrokovo finančno prihodnost

Ali lahko trdite, da spadate med finančno ozaveščene odrasle? Se uvrščate med preudarne potrošnike? Ali varčujete, investirate, se finančno pripravljate na prihodnost? Ali pa morda živite od plače do plače z veliko porabo na posojilnih karticah? Ste morda zaskrbljeni v zvezi s financiranjem otrokovega izobraževanja ali njegove osamosvojitve? Vas bremeni misel, kako boste finančno shajali v pokoju?

Odgovori na navedena vprašanja so izredno pomembni za finančno blaginjo vašega otroka. Raziskave vedno znova poročajo o naslednjem dejstvu: otroci pravijo, da se vsega, kar vedo o denarju, naučijo prav od svojih staršev. To ugotovitev je vredno upoštevati. Otroci so pravzaprav dediči našega finančnega ravnanja.

Tako kot ga učimo abecede, moramo poskrbeti, da je otrok »pismen« tudi pri denarnih zadevah. Učenje, kako razmišljati o denarju in ga smotrno upravljati, je enako pomembna življenjska spretnost. Otrokom je treba nazorno predstaviti načine obvladovanja denarja. Nekatere lekcije bodo razburljive, nekatere morda neprijetne, a na koncu upamo, da naši otroci zrastejo v finančno odgovorne odrasle.

Seveda pa spreminjajoče se okolje narekuje tudi spretno prilagajanje finančnih navad odraslih. Upravičeno lahko pričakujemo, da dobra izobrazba nikoli več ne bo tako dostopna, kot je bila v preteklem desetletju. Razmere na trgu dela ne kažejo ravno spodbudne slike in konkurenca za delovna mesta je vse ostrejša. Svojemu otroku lahko temelje za lažje finančno osamosvajanje postavimo že ob njegovem rojstvu. Tudi majhni, a redni prihranki bodo do njegove polnoletnosti prerastli v solidno finančno popotnico.

Nagrada za ta napor staršev pa je nedvomno izjemna: otrok živi v okviru svojih zmožnosti, brez bojazni pred posledicami previsokega dolga, z občutkom varnosti in z dobro samopodobo v prihodnosti. Kaj več bi si kot starši lahko želeli?

V letu 2012 je blagovna znamka NLB že šestič zapored prejela naziv »Trusted brand« v kategoriji Banka.

mag. Katjuša Bricelj Belčevski,
vodja tržnega segmenta, Sektor za upravljanje segmentov strank, NLB

Otroci so naše največje bogastvo in tudi mi bi jim radi podarili bogastvo vsega sveta. To seveda ni mogoče in že razum nam pravi, da mora otrok pridobiti izkušnje in razviti pozitivne navade, kot je na primer varčevanje. Vsekakor pa lahko starši z dobrim finančnim načrtom in sledenjem zastavljenim ciljem svojim otrokom olajšamo marsikatero življenjsko situacijo in jim pomagamo do finančne osamosvojitve.

Varčevanje za otroke: luksuz ali nuja?

Otroci imajo velike želje. Starši si želimo, da bi jim jih uresničili, in to vse od prvega kolesa, osebnega računalnika pa tja do vozniškega izpita, nakupa prvega avtomobila in lastnega stanovanja. Nekatere uresničene želje zadostijo le trenutnim potrebam, druge pa predstavljajo temelj za otrokovo uspešno in varno prihodnost.

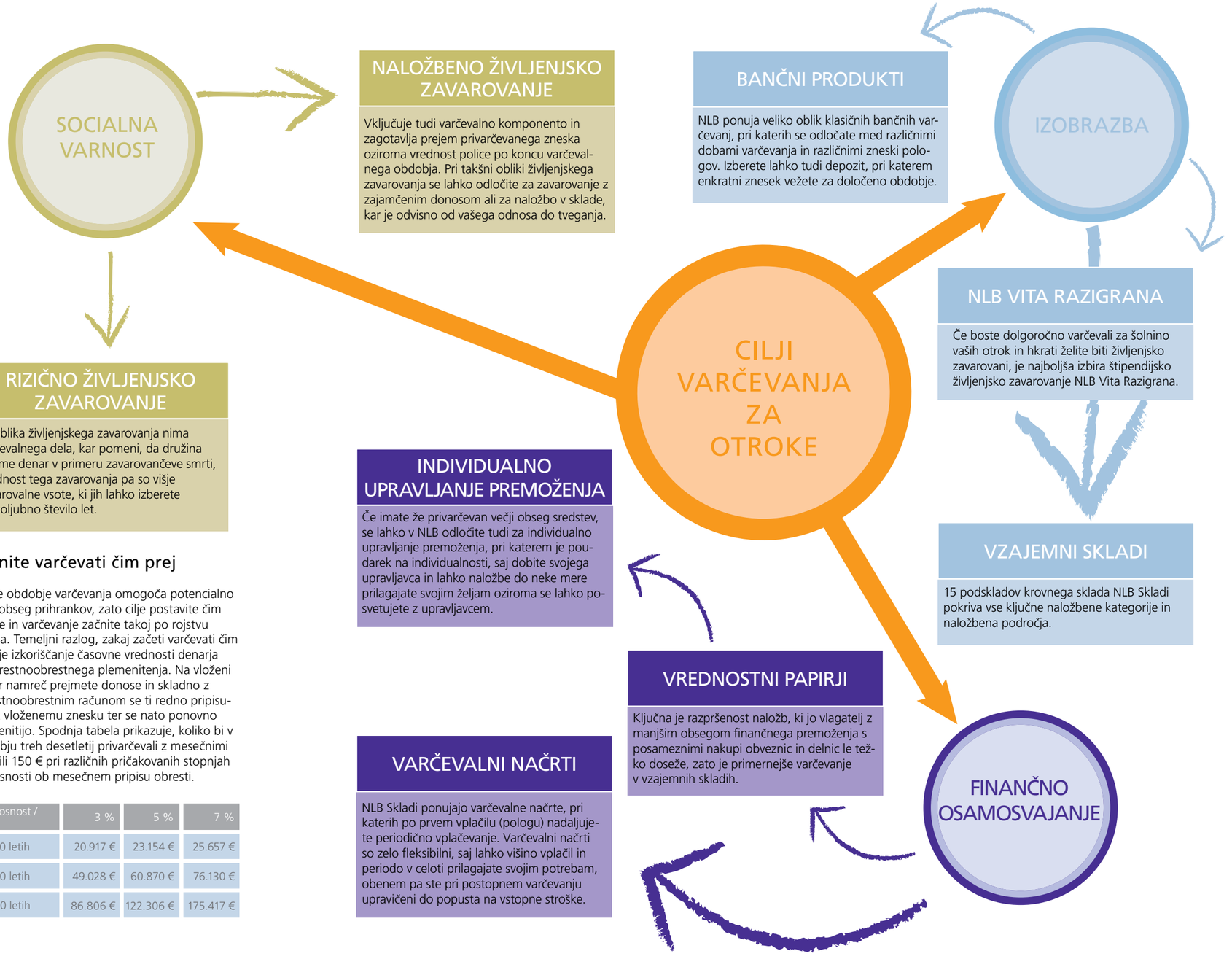
Ko so otroci še doma in so finančno močno odvisni od staršev, je treba poskrbeti predvsem za ohranjanje finančne varnosti in stabilnosti tudi v izjemnih situacijah, če se kateremu od staršev pripeti hujša nesreča in ni več zmožen opravljati svojega dela ali celo umre. Za ta namen je primerno, da se starši življenjsko zavarujete. Pri tem imate možnost izbrati tudi storitve, ki niso namenjene izključno življenjskemu zavarovanju, temveč z njimi hkrati tudi varčujete.

Vse kaže na to, da časi, ko šolanje ne bo več brezplačno, niso več tako daleč. Šolnina najverjetneje ne bo zanemarljiva, hkrati pa bomo otroku želeli omogočiti tudi bivanje v kraju šolanja. Če je vaš cilj, da svojim otrokom zagotovite kvalitetno izobrazbo, morate zastaviti dober srednjeročni finančni načrt. Za ta namen imate na voljo manj tvegane bančne produkte, ki predstavljajo varnejšo obliko naložbe v primerjavi z vrednostnimi papirji, a prinašajo nižjo pričakovano donosnost. Ker je lahko varčevanje za zagotavljanje kakovostne univerzitetne izobrazbe tudi dolgoročni cilj, je morda smiselno prevzeti nekaj več tveganja in varčevati v vzajemnih skladih, ki prinašajo višjo pričakovano donosnost.

Daleč v prihodnosti, pa zopet ne tako zelo, se bodo naši otroci osamosvojili in zapustili domače gnezdo. Takrat jim bomo želeli pomagati pri nakupu lastnega stanovanja. Na ta cilj se pripravite z dolgoročnim varčevanjem, pri čemer se kot najprimernejše izkaže varčevanje v vrednostnih papirjih. Preden se odločite za izbrano obliko varčevalno-naložbenega produkta, obvezno preverite svojo nagnjenost k naložbenemu tveganju. Obiščite **www.financni-nasvet.nlb.si** in izpolnite kviz Nagnjenost k naložbenemu tveganju.

Izkoristite pomoč

V NLB Poslovalnicah vas čakajo izkušeni svetovalci za osebne finance, ki vam bodo pomagali pripraviti načrt za najbolj optimalno doseganje vaših finančnih ciljev ter vam pomagali pri izbiri ustreznih varčevalno-naložbenih produktov. In ne pozabite: v načrt varčevanja lahko vključite tudi babice in dedke, morda celo tete in strice, ki bodo z veseljem pomagali pri uresničevanju zastavljenih finančnih ciljev za vaše najmlajše.

Začnite varčevati čim prej

Daljše obdobje varčevanja omogoča potencialno večji obseg prihrankov, zato cilje postavite čim hitreje in varčevanje začnite takoj po rojstvu otroka. Temeljni razlog, zakaj začeti varčevati čim prej, je izkoriščanje časovne vrednosti denarja in obrestnoobrestnega plemenitenja. Na vloženi denar namreč prejmete donose in skladno z obrestnoobrestnim računom se ti redno pripisujejo k vloženemu znesku ter se nato ponovno plemenitijo. Spodnja tabela prikazuje, koliko bi v obdobju treh desetletij privarčevali z mesečnimi vplačili 150 € pri različnih pričakovanih stopnjah donosnosti ob mesečnem pripisu obresti.

Donosnost / Leta	3 %	5 %	7 %
Po 10 letih	20.917 €	23.154 €	25.657 €
Po 20 letih	49.028 €	60.870 €	76.130 €
Po 30 letih	86.806 €	122.306 €	175.417 €

Koliko boste privarčevali?

Z interaktivnim kalkulatorjem na **www.financni-nasvet.nlb.si/varcevanja-in-nalozbe** lahko simulirate rast vrednosti sredstev, ki jih namenjate za varčevanje.

Nikolaj Holdt Mikkelsen,
Morningstarjev strokovnjak

Primož Inkret, Simon Novosel
PM, poslovni mediji

Morningstarjeve informacije za doseganje svojih finančnih ciljev uporabljajo tako posamezni investitorji kot finančni svetovalci in različne finančne institucije, med njimi banke. Pogovarjali smo se z Nikolajem Holdtom Mikkelsenom - glavnim analitikom v Mornigstarjevi panevropsko-azijski raziskovalni skupini, ki živi na Danskem.

Ni dobro biti preveč samozavesten

Če bi lahko izbirali, v katerem času bi bilo za vas najbolj vznemirljivo delati?
Veliko je dokazov, da posamezniki investicijske odločitve sprejemajo na podlagi kratkoročnih dejavnikov. Najzanimivejši bi bil torej čas trgov z močnim pozitivnim trendom, in to zaradi dejstva, da vlagatelji radi sledijo množicam in vlagajo v kaj, kar je že pridobilo vrednost.

Ali je čas, v katerem živimo, zares nekaj posebnega ali gre le za to, da prevečkrat uporabimo besedo kriza, v resnici pa smo sredi običajnega ekonomskega cikla?
Vprašanje je, ali je vpliv finančne krize na finančne trge zares nekaj posebnega. Po mojem mnenju je odgovor tako da kot ne.

Če kot primer pogledamo moj domači danski trg, je bilo zadnje desetletje za vrednostne papirje bolj tvegano kot celotno prejšnje stoletje skupaj. Zadnje obdobje pa ni bilo najbolj tvegano za danske delnice, saj je trg v sedemdesetih in osemdesetih letih precej bolj nihal. Odgovor pa je tudi da zato, ker je bilo nihanje trgov v sedemdesetih in osemdesetih letih ustvarjeno z dvigi in ne padci cen. Večina vlagateljev lahko živi z nekaj tržnega nihanja, če je dobiček pozitiven. A v sedemdesetih letih je večino dobička požrla inflacija. So pa danske delnice izgubile polovico svoje vrednosti v letu 2008, kar je bilo najhujše leto za danske vrednostne papirje po letu 1900.

Če se postavite v današnji položaj povprečnega človeka, ki želi narediti finančni načrt za nakup hiše ali varčevanje za dodatno pokojnino, kako se počutite?
Realistično, pozitivno in aktivno.

Zakaj?
Če bi vlagatelji pravilno upoštevali svoje cilje, odnos do tveganja in druge omejitve pri svojih investicijah, trenutno finančno okolje nanje ne bi smelo preveč vplivati. Seveda si nihče ne želi upada svojih prihrankov, a če je investicijska strategija pravilno zastavljena, spremembe na trgu ne bodo vplivale na sposobnost investitorja za doseganje njegovih finančnih ciljev.

Morda obstajajo razlike med vedenjem zasebnih vlagateljev v ZDA, Evropi in Aziji oziroma med posameznimi evropskimi regijami?
Sam ne najdem dokazov, da bi bilo tako. Zasebni vlagatelji so povsod pogosto preveč samozavestni, saj si ne znajo priznati, da niso strokovnjaki. Mislijo, da so dobri pri vsem, nimajo pa znanja ali kompetenc, da bi ugotovili, kdaj niso. Rezultat je seveda slab dosežek, ki zaostaja za trgom, saj namesto da bi sledili svojemu načrtu, sledijo trgu.

> “Če bi vlagatelji pravilno upoštevali svoje cilje, odnos do tveganja in druge omejitve pri svojih investicijah, trenutno finančno okolje nanje ne bi smelo preveč vplivati.”

Če nekomu vsak mesec ostane 150 evrov, kaj bi bilo najpametneje, da stori z njimi?
Odvisno. Vedno je pametno ustvariti nekaj dodatnih prihrankov, a to ne more biti edini odgovor. Če kdo zaradi večjega zaledja ali visokih prihodkov glede na stroške lahko sprejme več tveganja, dodatno varčevanje morda sploh ni potrebno. Po drugi strani pa gre, če bo s tem varčevanjem ustvarjen edini privarčevani denar, za povsem drugačen primer.

Vsak potrebuje dobrega finančnega svetovalca. Kdo je ta?
Dolžnost svetovalca je vedno, da skrbi za strankin interes. Dober svetovalec torej svetuje tako, da ima stranka od tega največ, kar se da.

Morningstar ponuja odlično podporo zasebnim vlagateljem pri sprejemanju boljših odločitev prek spletne strani Morningstar.com. Katero vsebino pa vlagatelji največ iščejo?
Članke o primernosti vzajemnih skladov na različnih trgih, investicijskih strategijah, gibanju vrednosti delnic, stroških in druge, ki so pomembni za tipičnega zasebnega vlagatelja.

Kakšno je vaše razmerje med tveganjem in donosom, ko investirate sami?
Cilj mojega varčevanja je dodatna pokojnina in ta dolgoročno postavljeni cilj mi omogoča malce več tveganja. Sicer pa je moj portfelj sestavljen iz obveznic in vrednostnih papirjev tako, da upošteva pričakovanja mene (in moje družine) glede donosa in pripravljenost tvegati.

Kakšen je najboljši nasvet, ki ga lahko dobi nekdo, ki prvič investira?
Vlaganje ni lahko in je za začetnika lahko celo pretežko. Kakor koli, pomembnosti doseganja zastavljenih ciljev se ne sme nikoli podcenjevati. Vseeno pa se veliko posameznikov raje osredotoča na stvari, ki niso pomembne. Moj predlog je, da nekdo, ki prvič investira, najprej govori s svetovalcem in pridobi vpogled, kaj so pri investiranju zares pomembni cilji. Kot pri vsem drugem pa so za dober začetek potrebni trdo delo, znanje in dovolj posvečenega časa.

Katere pa so tipične napake individualnih vlagateljev?
Sprejemanje odločitev zaradi kratkoročnih rezultatov in sprejemanje investicijskih odločitev, ki niso v skladu z dolgoročnim ciljem glede tveganja in donosa.

Ker otroci ne morejo sami poskrbeti za svojo finančno samostojnost, jim morajo v številnih življenjskih situacijah finančno pomagati starši. Ali vnaprej varčujejo za ta namen, nam je zaupalo pet Slovencev.

Ali varčujete za prihodnost otrok, zakaj in kako?

Matej Živič,
grafični oblikovalec

»Z ženo že od njunih rojstev varčujeva za obe hčerki, stari dve in štiri leta, tako da imava vsak za eno sklenjeno naložbeno življenjsko zavarovanje NLB Naložba Vita Mega z mesečno premijo v višini sto evrov. Namen? Da bosta nekoč nekaj imeli, za kar koli bo pač potrebno: šolo, avto, stanovanje, potovanje ali pa za mesečno rento namesto žepnine. Obenem pa sva oba še življenjsko zavarovana z NLB Naložbo Vita plus.«

karkoli

Jasmina Komel,
medicinska sestra

»Vsekakor varčujeva za prihodnost najinih treh otrok. Redno in dolgoročno varčevanje z mesečnimi vplačili v različne vzajemne sklade sva začela, še preden so otroci vstopili v šolo, da bi v prihodnosti ustvarila kapital, ki bi jim bil v pomoč v času študija, ki je kar velik finančni zalogaj, še posebej, če študirata dva ali več otrok hkrati.«

izobrazba

Jan Kocbek,
računalniški inženir

»Seveda varčujem za otroka, in sicer tako, da z ženo za sinova namenjava kapital, ustvarjen z investicijskim zavarovanjem. Ta denar bo močno pomagal čez približno deset let, ko bosta otroka želela vsak svojo sobo in nam bo trenutno stanovanje postalo pretesno.«

stanovanje

Tina Vršnik Perše,
raziskovalka

»Ob rojstvu prvega otroka sva začela mesečno varčevati zanj. Z naslednjima dvema so se ti zneski sorazmerno povečali, namen pa ostaja enak: uresničitev finančno zahtevnejših želja – izobraževanje v tujini, nakup nepremičnine ali kar koli drugega, nepredvidljivega. Načini varčevanja so se med tem časom spreminjali in sva jih prilagajala glede na informacije ter trende (naložbe v sklade, delnice, surovine, varčevalne vloge).«

različne želje

Nina Hrabar,
pomočnica vzgojiteljice

»Za otroka s partnerjem varčujeva tako, da na poseben račun polagava ves denar, ki ga dobi od sorodnikov ali za darilo. Več kot to žal ne zmoreva. Veva pa, da bo dolgoročno potreboval večjo vsoto denarja, a nimava v mislih nič določenega. Še je čas, saj je sin star šele enajst mesecev. Sama imam sklenjeno tudi življenjsko zavarovanje.«

karkoli

Izberite pravi produkt

Pomoč pri izbiri varčevalnih produktov za prihodnost vašega otroka vam lahko ponudi svetovalec za osebne finance v katerikoli NLB Poslovalnici.

Finančne delavnice v NLB Bankarni

Od septembra 2011 do konca aprila 2012 je finančne delavnice v NLB Bankarni skupno obiskalo več kot 880 udeležencev. Najbolje so bile obiskane tiste, ki se ukvarjajo z urejanjem osebnih financ, razumnim zadolževanjem, vodenjem domačega proračuna, izbiro kredita, ustvarjanjem varnostne rezerve, davki in storitvijo Moja finančna slika v NLB Kliku. Zelo lep odziv so doživeli klepeti s finančnima strokovnjakoma, natančneje s članom in predsednikom uprave NLB. Kar nekaj novega znanja željnih obiskovalcev so pritegnila tudi predavanja o denarnih oziroma kapitalskih trgih.

Povzetek mnenj obiskovalcev bi lahko bil, da so jim predavanja odprla oči. O marsikateri temi so udeleženci šele na delavnici sploh začeli razmišljati oziroma se zavedati njenega pomena. Precej pohval je bilo deležno jasno in zanimivo predstavljanje vsebin, mnogi pravijo tudi, da jih je novo znanje motiviralo za boljše upravljanje lastnih osebnih financ. Obiskovalci se tudi strinjajo, da bi se takšna predavanja morala začeti že pred leti in da so koristna za vsakogar, ki želi biti sam gospodar svojega denarja. Vabljeni tudi vi! Seznam delavnic je objavljen na **www.financni-nasvet.nlb.si/bankarna-dogodki.**

Cilj lahko uresničite že danes

Če se odločite za NLB Osebni kredit, banka nakaže denar na vaš osebni račun in z njim prosto razpolagate. Ta vrsta kredita je dobra izbira tudi v primeru, ko nikakor ne morete poplačati izrednega limita na osebnem računu. Kredit nas namreč bolje »disciplinira«, saj nam banka vsak mesec odtegne določeni znesek za poplačilo dolga.

NLB Osebni kredit, zavarovan s plačilom zavarovalne premije, lahko odplačujete do osem let, zavarovanega z zastavo nepremičnine pa celo do deset let. Odločite se lahko za spremenljivo ali nespremenljivo obrestno mero. S slednjo si zagotovite nespremenjeno mesečno obveznost vse do poplačila kredita. Kadar najemate višje zneske in za daljši čas, razmislite še o življenjskem zavarovanju kreditojemalca in zavarovanju kreditojemalca za primer brezposelnosti.

Če pri tem upoštevate osnovne meje razumnega zadolževanja in splošno pravilo, ki pravi, da naj ročnost kredita ne presega roka trajanja dobrine, ki je bila s tem kreditom kupljena, potem je NLB Osebni kredit lahko dobra odločitev.

Koliko let že KLIKate?

NLB Klik letos praznuje trinajsti rojstni dan. V tem času se je močno razvil in že davno ne pomeni več samo plačevanja položnic in pregledovanja stanja na osebnem računu. Danes lahko v NLB Kliku tudi neposredno in takoj sklenete depozit, trgujete z vrednostnimi papirji na Ljubljanski borzi, prejemate e-račune in opravljate številne druge storitve, s katerimi prihranite tako čas kot denar. Prilagojen je tudi pametnim mobilnim telefonom in tabličnim računalnikom, tako da vse, kar naredite v NLB Kliku na mobilnem telefonu, vidite tudi v NLB Kliku na računalniku in obratno.

Skupaj z NLB Klikom ste rasli tudi uporabniki, ki danes s storitvijo Moja finančna slika natančno sledite gibanju svojih prejemkov in izdatkov ter sredstev in dolgov. Najnovejša funkcionalnost v NLB Kliku pa vam omogoča, da si naročite svojo, edinstveno NLB Plačilno kartico, MasterCard in Visa.

NLB Klik bomo še naprej nadgrajevali z novimi vsebinami in funkcionalnostmi ter obenem skrbeli, da bo še naprej varen, hiter, preprost in udoben za vas – njegove zveste uporabnike.

STOPNJA VARČEVANJA SLOVENSKIH GOSPODINJSTEV:

15,3%.

13,7%

POVPREČJE VARČEVANJA GOSPODINJSTEV EVRSKEGA OBMOČJA.

SLOVENCI SO IMELI KONEC LETA 2011 V VZAJEMNIH SKLADIH NALOŽENIH

1,923

MILIJARD €.

Ali izkoriščamo donose iz dividend?

Matej Rigelnik,
vodja Poslovalnice za upravljanje portfeljev, NLB

Dividenda igra pri donosnosti delniških naložb izjemno pomembno vlogo. Različne empirične študije so pokazale, da skoraj 50 odstotkov celotne donosnosti delniških naložb izvira iz dividend. Slovenska podjetja v nasprotju s primerljivimi tujimi svojih vlagateljev ne razvajajo z nadpovprečnimi dividendami, saj jim nizka dobičkonosnost njihovega poslovanja tega ne dopušča. Če gledamo zgodovinsko, so trenutne dividendne donosnosti največjih svetovnih podjetij na dolgoletnih povprečjih. Visoke dividendne donosnosti zdaj ponujajo med slovenskimi vlagatelji manj poznani nepremičninski investicijski skladi (t. i. REIT-i, angl. real estate investment trust). REIT-i se po lastnostih uvrščajo med t. i. hibridne finančne naložbe, saj imajo tako lastnosti delnic kot tudi nepremičninskih naložb. Nepremičninske investicijske sklade lahko razdelimo v dve večji skupini. Največ REIT-ov sodi v t. i. lastniško kategorijo, v kateri so skladi lastniki in hkrati tudi upravitelji nepremičninskega portfelja. V drugo, manjšo skupino sodijo t. i. dolžniški oziroma hipotekarni nepremičninski investicijski skladi. Le-ti s finančnim vzvodom investirajo v hipotekarne in druge strukturirane dolžniške vrednostne papirje, ki so tako ali drugače povezani z nepremičninskimi naložbami. Skoraj vsi nepremičninski skladi trenutno kotirajo s precejšnjimi diskonti glede na zgodovinsko povprečje kazalnikov vrednotenj. Razlog za relativno nizka vrednotenja tovrstnih naložb tiči predvsem v nedavni finančno-nepremičninski krizi v ZDA. Zaradi izpostavljenosti visoko tveganim hipotekarnim obveznicam so skladi utrpeli precejšnje izgube. Pri trenutnih ravneh zlasti hipotekarni skladi vlagateljem ponujajo dvomestne dividendne donosnosti, kar je daleč nad zgodovinskim povprečjem. REIT-e poleg visoke dividendne donosnosti odlikujeta tudi relativno visoka raven korporativnega upravljanja (stroga zakonodaja) in majhna korelacija s klasičnimi finančnimi naložbami. REIT-i predstavljajo alternativo klasičnim nepremičninskim naložbam, saj lahko vlagatelji z relativno majhnim vložkom dobro razpršijo svoje premoženje.

Ključno sporočilo

Slovenska podjetja v nasprotju s primerljivimi tujimi svojih vlagateljev ne razvajajo z nadpovprečnimi dividendami, saj jim nizka dobičkonosnost njihovega poslovanja tega ne dopušča.

Primož Jagarinec,
upravljavec premoženja, Poslovalnica za upravljanje portfeljev, NLB

Panoge, katerih značilnost je nadpovprečno izplačevanje dividend, so panoge telekomunikacij, zdravstva in javnih storitev. Geografsko gledano je značilno, da dividendne donosnosti evropskih podjetij presegajo tiste na drugi strani Atlantika, torej v ZDA. Skupna značilnost omenjenih panog je manj ciklična narava njihovega poslovnega modela (kar na primer ne velja za podjetja iz panog financ, surovin ipd.), torej gre navadno za podjetja z nižjo »beto« (beta je mera za sistematično tveganje vrednostnega papirja; vrednost bete 1 pomeni, da je tveganost delnice enaka tveganju povprečja, navadno s tem mislimo celotnega trga, višje vrednosti pomenijo nadpovprečno tveganost, nižje od 1 pa podpovprečno tveganost). Zelo pomembna dejavnika, ki ju vlagatelji ne smejo zaobiti, še posebej ne tisti, ki neki vrednostni papir kupijo v prvi vrsti zaradi dividend, sta še konsistentna časovna vrsta izplačevanja dividend (obstajajo podjetja, ki v nizu že več kot petdeset let povečujejo znesek, namenjen izplačilu dividend) in delež, ki ga izplačane dividende predstavljajo v ustvarjenem dobičku podjetja (obstajajo na primer tudi podjetja, ki v posameznem letu izplačajo tudi več kot 100 odstotkov ustvarjenega dobička – z veliko mero gotovosti lahko sklepamo, da se slednje ne more dogajati v nedogled oziroma da je znižanje dividend potemtakem realna možnost).

Ključno sporočilo

Dejavnika, ki ju vlagatelji ne smejo zaobiti, sta konsistentna časovna vrsta izplačevanja dividend in delež, ki ga izplačane dividende predstavljajo v ustvarjenem dobičku podjetja.

Katra Terlep Vlachy
PM, poslovni mediji

Urejene finance pomenijo varno prihodnost in povečujejo verjetnost izpolnjevanja želja. Ali ustrezno vodite svoje osebne finance? Boste dosegli zadane finančne cilje? To lahko, še preden vam odgovor pokaže prihodnost, preverite s spodnjim kvizom.

Ugotovite, če res potrebujete finančni nasvet

1. Ste uspešni pri obvladovanju denarnega toka?

a) Na koncu meseca sem v minusu/na koncu meseca mi ostane nekaj denarja, a ne vem, kaj ukreniti glede primanjkljaja/presežka.
b) Prihranke razporejam po priporočilu in skrbim, da mi na računu ne ostane veliko sredstev.
c) Denar razporejam po potrebi in o tem ne vodim evidence.

Ko dobimo neki prejemek, je najbolje, da ga med »porabo« in »odplačilo dolgov, prihranke ter zaščito« razdelimo v razmerju 3 : 2.

2. So vaše zavarovalne police še ustrezne?

a) Mislim, da, zato jim ne posvečam pozornosti.
b) Svoje police redno prilagajam potrebam.
c) Ne vem, če so moje police še vedno ustrezne. / Nisem zavarovan(a).

Pogosto imamo sklenjenih več zavarovalnih polic, a se ne zavedamo, ali je njihova zavarovalna vsota še ustrezna. Ta se v različnih življenjskih obdobjih spreminja glede na to, ali imamo npr. dolgove ali šoloobvezne otroke.

3. Koliko časa bi lahko preživeli ob izpadu rednih dohodkov?

a) Imam nekaj prihrankov, vendar ne vem, kako dolgo bi shajal(a) samo s temi sredstvi.
b) Ob zmanjšanju stroškov na 70 % bi mi uspelo zdržati vsaj 12 mesecev.
c) Ne ustvarjam varnostne rezerve.

Namen varnostne rezerve je, da varuje pred nepredvidenimi dogodki, s katerimi se lahko sreča vsako gospodinjstvo in vsak posameznik. Trenutno je ena izmed potencialnih nevarnosti npr. možnost izgube službe.

4. Kako skrbite za to, da boste imeli dovolj visoko pokojnino?

a) Redno preverjam, če mi delodajalec plačuje prispevke, in mislim, da bo to dovolj.
b) Dodatno varčujem z ustrezno stopnjo pokojninskega varčevanja.
c) Za pokojnino me ne skrbi.

V pokoju mesečno potrebujemo okoli 80 % zadnje plače. Do leta 2015 naj bi pokojnina znašala le še 50 % plače, preostanek pa bomo morali privarčevati, pri čemer na višino vplačil vplivata starost posameznika in višina privarčevanih sredstev.

5. Ali veste, na kaj morate biti pozorni pri zadolževanju?

a) Mislim, da se znam pametno zadolžiti.
b) Pri zadolževanju upoštevam tako faktor kot stopnjo zadolženosti.
c) Ne vem, kaj moram upoštevati pri zadolževanju.

Zadolževanje pomaga pri uresničevanju zastavljenih ciljev, vendar pa je treba spremljati, če še imamo možnosti za dodatno zadolževanje ali pa je breme glede na prihodke in starost že preveliko.

6. Znate določiti, kdaj so vaši finančni cilji uresničljivi?

a) Cilje uresničim tako, da povečam prihodke in/ali skrčim stroške.
b) Moji cilji so uresničljivi, kadar se mi zanje ni treba zadolžiti za več kot 40 % mojega prihodka.
c) Moje želje so izpolnljive, dokler so mi prijatelji še pripravljeni posojati denar.

Osebni finančni cilji posameznika v nekem življenjskem obdobju, ki so finančno in časovno ovrednoteni ter urejeni po pomembnosti, so temelj načrtovanja osebnih financ.

7. Varčujete z najprimernejšim finančnim produktom?

a) Upam; varčujem, vendar se bojim, da ne bom prejel(a) pričakovanih donosov.
b) Da, saj sem upošteval(a) svoj odnos do tveganja in namen varčevanja.
c) Da, saj varčujem na tekočem računu.

Da bi dosegli finančni cilj, morajo finančni produkti ustrezati namenu. Upoštevati je treba tudi nagnjenost k tveganju. Vsaj enkrat letno moramo preveriti, če sestava finančnih produktov še vedno ustreza cilju.

Rešitve kviza

Največ odgovorov a:
Nekaj znanja s področja osebnih financ imate. Pohvalno. Vendar je vaše znanje pomanjkljivo, zato vam priporočamo, da obiščete nekaj brezplačnih finančnih delavnic v NLB Bankarni in preberete finančne priročnike na www.financni-nasvet.nlb.si

Največ odgovorov b:
Čestitke! Dobro se zavedate pomembnosti pravilno urejenih in vodenih osebnih financ in v veliki meri ste si že zagotovili uresničitev želja in brezskrbno prihodnost. Še naprej spremljajte področje osebnih financ in širite svoje znanje.

Največ odgovorov c:
Ojoj, osebne finance očitno niso na vašem seznamu prioritet. Nujno morate pridobiti nekaj osnovnega znanja, preden bo prepozno. V NLB Bankarni vam bodo strokovnjaki vse pojasnili na predavanjih, za bolj oseben pristop pa se dogovorite za pogovor pri svojem svetovalcu za osebne finance. Veliko informacij ponuja tudi NLB Spletni portal.

Zaupajte strokovnjakom

Če sami nimate dovolj časa, znanja ali informacij, zaupajte svoj portfelj vrednostnih papirjev v gospodarjenje svetovalcu za osebne finance. Več informacij dobite na www.nlb.si/upravljanje-premozenja.

Z obrazcem na spletni strani www.financni-nasvet.nlb.si/narocite-se-na-obisk-pri-svetovalcu se lahko dogovorite za obisk svetovalca za osebne finance v kateri koli NLB Poslovalnici.

Dogovorite se za termin

Vse več Slovencev se odloča (dodatno) poskrbeti za finančno in socialno varnost sebe in svoje družine. Življenjska zavarovanja so prilagodljiva tako potrebam kot zmožnostim posameznika in omogočajo doseganje različnih finančnih ciljev. O tem smo povprašali nekaj ljudi.

Imate sklenjeno življenjsko zavarovanje in s kakšnim namenom?

Jože Šuhel,
svetovalec za osebne finance, NLB Poslovalnica Žalec

»Življenjsko zavarovanje sem sklenil, takoj ko je bilo mogoče, seveda v naši banki. Polico imam sklenjeno od leta 2003, kar pomeni, da tudi v primeru prekinitve od naslednjega leta naprej ne plačujem davka državi. Zavarovanje je namenjeno izključno varčevanju za dodatno pokojnino.«

pokojnina

Marko Fidler,
prodajni svetovalec

»Življenjskega zavarovanja še nimam sklenjenega, a se bom moral zanj kar kmalu odločiti, saj bom vzel stanovanjski kredit. Prej zavarovanja nisem sklenil, ker nekako ni bilo nujno, a vendar že dalj časa razmišljam o tem. Mislim, da ljudje takšnim vrstam zavarovanj dajemo premajhen pomen.«

kredit

Sanja Hribar,
absolventka

»Sklenjeno imam življenjsko rentno zavarovanje z dodatnim nezgodnim zavarovanjem, zato da bi v primeru dejanske nezgode lahko z dobljenimi sredstvi poskrbela za s tem povezane stroške in težave. Ob preteku dobe zavarovanja imam zagotovljeno izplačilo mesečne rente. Denar, ki ga bom dobila ob koncu zavarovanja, bom verjetno porabila za ožje družinske člane ali vložila v nepremičnino.«

renta

Andreja Blažič,
specialistka podpore prodaji, Sektor za podporo prodaji in razvoj poslovne mreže, NLB

»Žalostno in neodgovorno do naših najbližjih se mi zdi, da zavarujemo svoje premično in nepremično premoženje, na najdragocenejše, kar imamo, pa pozabimo. Skupaj z možem imava sklenjeno življenjsko nezgodno zavarovanje in individualno nezgodno zavarovanje. Namen sklenitve je bila predvsem varnost za partnerja oziroma za najina otroka, če se komu od naju kar koli zgodi.«

družina

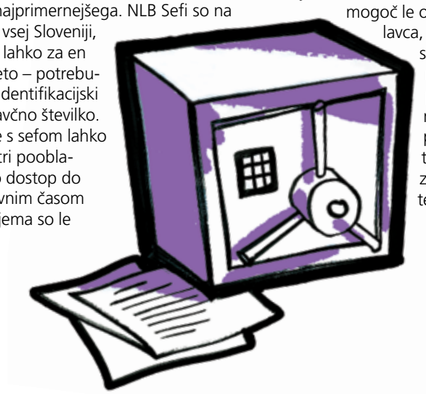
Špela Močnik,
radijska moderatorka

»Življenjsko zavarovanje imam sklenjeno že nekaj let, in sicer take vrste, da hkrati vlagam tudi v sklade. Ko sem sklenila zavarovanje, je bilo določeno, da imam ob koncu garantirano izplačilo. To mi je močno pomagalo pri odločitvi, saj tako vem, da poleg zavarovanja nekaj vlagam tudi v prihodnost.«

prihodnost

Dragocenosti na varno

Dragocene predmete ali zaupne dokumente, ki jih ne želite hraniti doma, lahko spravite na varno v NLB Sef. Veliko ljudi se za to odloči med dopustom in tako skrije dragocenosti pred morebitnimi vlomilci. Sefi so različnih velikosti, tako da lahko izberete najprimernejšega. NLB Sefi so na 45 lokacijah po vsej Sloveniji, najamete pa jih lahko za en mesec ali eno leto – potrebujete le veljaven identifikacijski dokument in davčno številko. Za razpolaganje s sefom lahko pooblastite do tri pooblaščence, ki imajo dostop do sefa med poslovnim časom enote banke, izjema so le sefi na lokaciji Trg republike 2 v Ljubljani, ki imajo prilagojen delovni čas. Vsak sef ima dva med seboj povezana mehanizma z dvema različnima ključema – odpreti ga je mogoče le s ključem najemnika in banke hkrati. Zato je dostop do sefa mogoč le ob spremstvu bančnega delavca, odgovornega za poslovanje s sefi. Varnost in tajnost sta pri najemu NLB Sefa zagotovljeni, pa tudi njegove vsebine vam ni treba razkrivati, ne smejo pa se vanj shranjevati predmeti in stvari, ki so prepovedani z zakonom. Več informacij dobite na **www.nlb.si/sefi.**

Vaš denar je na varnem

Vlagatelji, ki nimate potrebnih znanj in informacij za presojo o tem, komu zaupati svoje prihranke, ste zaščiteni na različne načine. Vse vaše bančne vloge oziroma depozite do višine 100.000 evrov zakonsko ščiti država z jamstvom za vloge. V primeru stečaja banke bi se tako izplačale v drugi banki najpozneje v dvajsetih delovnih dneh.

Vaše premoženje v podskladih krovnega sklada NLB Skladi je po zakonu ločeno tako od premoženja družbe za upravljanje kot skrbnika ali oseb, ki izvajajo trženje. V primeru stečaja družbe za upravljanje bi se upravljanje posameznih podskladov preneslo na drugo družbo za upravljanje – brez posledic za vaše premoženje. Tudi zavarovalniška zakonodaja določa, da je premoženje kritnega sklada ločeno od premoženja zavarovalnice. V primeru stečaja zavarovalnice torej kritni sklad ni predmet stečajne mase. Za doseganje zajamčenega donosa pa zavarovalnica vplačana sredstva nalaga v obračunske sklade z zajamčenim donosom, ki jih vodi v okviru kritnega sklada življenjskih zavarovanj.

Varnost ali plemenitenje sredstev? Oboje!

Sklenitev življenjskega zavarovanja je pametna odločitev, s katero svoji družini zagotovite varnost. Če izberete naložbeno življenjsko zavarovanje, pa lahko poleg zavarovanja za primer smrti plemenitite tudi svoje prihranke in varčujete za prihodnost otrok, vnukov ali svojo pokojnino.

Izbirate lahko med zavarovanjem z zajamčenim donosom NLB Vita Zanesljiva in naložbenim življenjskim zavarovanjem NLB Vita Izbrana, v katerem se sredstva plemenitijo v izbranih vzajemnih skladih. Kadar koli v času trajanja zavarovanja se lahko odločite za izplačilo privarčevanih sredstev, po desetih letih trajanja zavarovanja pa tudi v obliki finančne rente. Znotraj zavarovalnega dela izbirate med različnimi zavarovalnimi kritji in višinami zavarovalnih vsot, zavarovani pa ste že naslednji dan po podpisu zavarovalne pogodbe! V primeru smrti bodo vaši bližnji dobili izplačano bodisi celotno zavarovalno vsoto bodisi vrednost police – kar je višje. In to od prvega dne zavarovanja!

38 %
DELEŽ FINANČNIH SREDSTEV SLOVENSKIH GOSPODINJSTEV V OBLIKI HRANILNIH VLOG.

ZADOLŽENOST SLOVENSKIH GOSPODINJSTEV JE

2x

VEČ KOT MANJŠA OD POVPREČJA DRŽAV EVROOBMOČJA.

40 %
DOHODKOV JE NAJVIŠJA PRIPOROČENA MESEČNA ZADOLŽENOST (VSI KREDITI) ZA URESNIČITEV FINANČNIH CILJEV.

Pred izbiro preverite

Primerjajte različna zavarovanja in izberite pravega na **www.nlbvita.si/zavarovanja**.

mag. Nataša Kozlevčar,
vodja prodaje, življenjska zavarovalnica NLB Vita

Za vsak problem ali bolje rečeno namen obstaja zavarovalni produkt, ki odgovarja na vprašanja ljudi v stiski danes in pomaga poskrbeti za njihovo finančno ter socialno varnost jutri. Tako lahko zavarovanja NLB Vite poskrbijo za različne potrebe posameznika in njegovih najbližjih oziroma pridejo prav v različnih situacijah.

Vprašanja danes za jutri

»Kaj bo z mojo pokojnino? Ali bom moral sam poskrbeti zanjo?«

Ko dobimo prvo zaposlitev, ne razmišljamo o prejemkih in prihrankih čez 35, 40 let, saj se nam do upokojitve zdi še tako daleč. Pa vendar bi morali že ob prejemu prve plače začeti razmišljati tudi o tem! Naložbeno življenjsko zavarovanje, na primer NLB Vita Izbrana za pokojnino, je zaradi svoje posebnosti – vgrajene pokojninske strategije – zelo primerno za ustvarjanje dodatka k pokojnini. Pokojninska strategija namreč pomeni to, da naložbena politika skladno s starostjo zavarovanca brezplačno prehaja iz dinamičnega v konzervativnejši način plemenitenja sredstev. Zato je storitev primerna skozi celotno življenjsko obdobje. Ravno zaradi te pokojninske strategije je dobro, da začnete varčevati čim prej. Ker pa gre za naložbeno življenjsko zavarovanje, ste poleg tega, da varčujete, tudi življenjsko zavarovani – z zavarovalno vsoto, ki jo glede na svoje potrebe oziroma potrebe svoje družine določite sami. Sami določite tudi, koliko časa bo trajalo zavarovanje in koliko časa boste prejemali rento.

»Moje življenje je včasih tvegano. Kaj lahko storim?«

Na nepričakovane dogodke večinoma ne moremo vplivati. Lahko pa se predvsem finančno pripravimo na posledice nezgode in vnaprej omilimo finančne težave, ki bi lahko prizadele našo družino in naše najbližje v primeru, da bi se nam pripetila nesreča z resnimi posledicami. Za tak primer se lahko zavarujete s sklenitvijo nezgodnega zavarovanja za primer nezgodne smrti oziroma popolne trajne nezgodne invalidnosti kot dodatnega zavarovanja, ki ga priključite k življenjskemu zavarovanju, kot so NLB Vita Izbrana, NLB Vita Zanesljiva in NLB Vita Razigrana. Zavarovalna vsota za smrt in popolno trajno invalidnost kot posledico nezgode je pri zavarovanjih NLB Vita Izbrana in NLB Vita Zanesljiva običajno dvakratnik osnovne zavarovalne vsote. Lahko pa višino zavarovalne vsote določite poljubno, odvisno od vaših potreb.

Pri NLB Viti pa obstaja tudi možnost sklenitve samostojnega nezgodnega zavarovanja: za samo 3,50 evra mesečno lahko sklenete Individualno nezgodno zavarovanje. Tako boste 10 let zavarovani za 20.000 evrov v primeru nezgodne smrti oziroma popolne trajne nezgodne invalidnosti.

»Zavedam se, da lahko tudi zbolim. Kako naj se zavarujem za ta primer?«

Ob sklenitvi življenjskega zavarovanja večkrat pozabimo na to, da si lahko izplačilo zavarovalne vsote zagotovimo tudi v primeru nastanka katere izmed kritičnih bolezni. Pri zavarovanjih NLB Vita Zanesljiva in NLB Vita Izbrana tako lahko do 55. leta starosti sklenete dodatno zavarovanje kritičnih bolezni, ki velja do 65. leta, zavarovani pa ste za primer petih najpogostejših kritičnih bolezni. To so rak, srčni infarkt, možganska kap, ledvična odpoved in operacija koronarnih arterij.
Zakaj se sploh odločiti za to možnost? Ste kdaj razmišljali o tem, kaj bi se zgodilo z vami oziroma vašo družino, če bi huje zboleli? Kako plačati zdravljenje, kako nadomestiti izpad dohodka zaradi delovne nezmožnosti? Sklenitev dodatnega zavarovanja kritičnih bolezni je vsekakor ena izmed najboljših možnosti. Denar, ki ga boste prejeli po preteku enega meseca od potrditve diagnoze, boste lahko porabili za zdravila, terapije, zdravnika, pokritje izpada prihodka ali kar koli drugega. Kljub temu da boste dobili izplačano zavarovalnino in bo vaše dodatno kritje kritičnih bolezni ugasnilo, bo vaše zavarovanje trajalo še naprej.

Sestaviti portfelj vrednostnih papirjev in čakati na dobre rezultate ni dovolj. Upoštevati je treba spreminjanje razmer na trgu ter naše naložbene cilje, na katere lahko vpliva več dejavnikov. Da bi uspešno sledili zastavljenemu cilju, je včasih potrebno uravnotežiti portfelj.

Jaša Perossa,
upravljavec premoženja, Poslovalnica za upravljanje portfeljev, NLB

Kdaj potrebujete pregled naložbenega portfelja?

Osnovne koncepte investiranja v vrednostne papirje lahko razdelimo na alokacijo in diverzifikacijo naložb ter na periodično uravnoteženje. V prispevku se bomo sicer osredotočili na slednje, a vseeno najprej namenimo nekaj besed prvima dvema, saj je predpogoj za uravnoteženje že v osnovi dobro sestavljen portfelj vrednostnih papirjev.

Alokacija naložb je razporeditev sredstev med osnovne naložbene razrede, kot so delnice, obveznice in instrumenti denarnega trga. Diverzifikacija pa je razpršitev sredstev znotraj posameznega naložbenega razreda. Alokacija, ki vam bo najbolj ustrezala, je predvsem odvisna od vaših naložbenih ciljev, to je od obdobja, v katerem nameravate varčevati, in od vašega odnosa do tveganja. Investiranje v različne naložbene razrede nam omogoča, da zaščitimo vrednost celotnega portfelja pred velikimi padci, saj je bilo gibanje vrednosti med različnimi naložbenimi razredi zgodovinsko gledano nepovezano. Sestaviti ustrezno strateško alokacijo naložb je po mnenju mnogih finančnih strokovnjakov najpomembnejša odločitev, ki jo posameznik sprejme pri investiranju v vrednostne papirje. Smiselno je poiskati strokovno pomoč, saj bomo sami težko ocenili, kakšno tveganje je povezano s posameznim naložbenim razredom, kaj šele s posamezno naložbo.

Periodično uravnoteženje portfelja pa pomeni vnovično vzpostavitev ciljne alokacije naložb. Tovrstne aktivnosti so potrebne, ker se bodo s časom nekatere naložbe premikale izven vaših naložbenih ciljev. Ugotovili boste, da nekatere vaše naložbe rastejo hitreje kot druge. Z uravnoteženjem si lahko zagotovite, da vaš portfelj vrednostnih papirjev ne bo poudarjal nekega naložbenega razreda. Pri uravnoteženju portfelja je treba pregledati tudi posamezne naložbe znotraj naložbenih razredov.
Pred odprodajo posameznih naložb je treba upoštevati tudi davčni učinek in transakcijske stroške.
Portfelj lahko uravnotežimo glede na neko vnaprej določeno časovno periodo ali pa glede na relativno spreminjanje deležev posameznih naložbenih razredov. Prvi način velja za bolj uveljavljenega, portfelj naj bi tako uravnotežili enkrat ali dvakrat letno po vnaprej točno določenih datumih. V obeh primerih je uravnoteženje najučinkovitejše, če ga ne izvajamo prepogosto.

Zelo pomembno je, da se držimo načrta. Zmanjšati uteži naložbenega razreda, ki mu gre dobro, in preusmerjati sredstva v naložbe, ki so v zadnjem obdobju imele slabše rezultate, že s psihološkega vidika ni preprosto početje, se pa lahko izkaže za zelo modro strategijo, saj nas sili, da kupujemo poceni in prodajamo drago.

Primer koristnosti uravnoteženja portfelja

Investitor se je junija 2011, tik pred začetkom evropske dolžniške krize, odločil vstopiti na kapitalske trge. 60 odstotkov sredstev je investiral v delnice, 30 odstotkov v podjetniške obveznice in 10 odstotkov v kratkoročne instrumente denarnega trga. Potem ko je agencija S&P znižala bonitetno oceno ZDA, so v pol leta njegove delniške naložbe izgubile v povprečju 20 odstotkov, obveznice pridobile 2,5 odstotka, instrumenti denarnega trga pa so zrasli za 0,5 odstotka. Pri uravnoteženju portfelja je investitor odprodal del naložb, ki so pridobile vrednost, in nakupil tiste, ki so izgubile vrednost. To mu je v naslednjih mesecih omogočilo, da je hitreje pridobil nazaj izgubljena sredstva.

Obstajajo trije osnovni načini, kako uravnotežiti portfelj:

1. odprodaja naložb, ki so pridobile vrednost, in s pridobljenimi sredstvi nakup naložb, katerih delež je upadel;
2. dodaten vložek v portfelj z naložbami, ki so v zadnjem obdobju zgubile vrednost;
3. v primeru investiranja s periodičnimi vplačili ta usmerite v naložbe, ki so v zadnjem obdobju izgubile vrednost.

Vas zanima več?

Na spletni strani www.nlbvita.si/zivljenjske-situacije izveste vse potrebno v zvezi z zavarovanji iz ponudbe NLB Vite za različne namene oziroma življenjske situacije.

Pri trgovanju z vrednostnimi papirji vam s svojim znanjem in izkušnjami lahko pomagajo svetovalci za osebne finance v vseh večjih NLB Poslovalnicah.

Izberite kvalitetno pomoč

Nekateri ljudje so varčni, nekateri pa pri tem pretiravajo. Drugi ljudje raje zapravljajo, pri čemer nekateri ne poznajo meje. Zagotovo je tudi v tem primeru najboljša zlata sredina. Kakšen je njihov odnos do denarja, nam je zaupalo pet ljudi.

Bi zase rekli, da ste bolj nagnjeni k varčnosti ali potrošnji?

Luka Šulić,
violončelist

»V življenju pri nobeni stvari nisem nagnjen k pretiranosti, ne zanese me hitro. Enako velja pri denarju, vse poskušam početi z mero, porabim toliko, kot lahko, nekaj skušam tudi privarčevati.«

enakomerno

Vesna Corel,
vzgojiteljica

»Priznam, definitivno sem nagnjena k potrošnji, saj vsak mesec porabim ves denar. Tolažim se s tem, da imam toliko stroškov, da mi ne ostane nič za varčevanje. A dejansko to ni čisto res, kajti čeprav sem nedavno odplačala kredit, še vedno ničesar ne prihranim, ampak ostanek porabim drugje. Vem, da to ni dobro, a taka pač sem.«

potrošnja

Frida Sedmach,
uradnica

»Po pravici povedano, mislim, da sem nekako na sredini. Rada nakupujem, a pri tem vsekakor nisem pretirano zapravljiva. Znam pa tudi dati kaj na stran in po potrebi privarčevati. Taka sem po značaju: ni mi žal denarja, če je uporabljen za kaj, kar me veseli. Res pa je žalostno, če nimaš denarja, zato je treba tudi varčevati. Za vsak primer.«

enakomerno

Zoran Vinšek,
Svetovalec za osebne finance, NLB Poslovalnica Dravograd

»Po naravi sem bolj nagnjen k potrošnji, a z leti spreminjam te navade. Prej sem predvsem trošil in živel tako rekoč od danes do jutri, odkar imam družino, pa manj trošim ter se vedno bolj zavedam, kako pomembno je tudi varčevanje. Situacija v svetu in tudi v Sloveniji nas je pripeljala do takšnih spoznanj, če nam tega že ni dala narava, da se začenjamo zavedati, kako pomembno je imeti privarčevan denar, ki nam daje občutek varnosti in zadovoljstva.«

enakomerno

Danijela Glavić,
specialistka podpore prodaji, Sektor za podporo prodaji in razvoj poslovne mreže, NLB

»Bolj kot k pretirani potrošnji sem nagnjena k varčnosti iz prepričanja, da si je zaradi negotovih razmer smotrno zagotoviti finančno rezervo, ki bi lahko pomenila obstoj v nepričakovani situaciji. Svoje finance vodim v skladu z lastnimi prepričanji in moralnimi vrednotami. Ne smemo pozabiti, da smo v zadnjih dveh desetletjih postali potratna in zapravljiva družba, ki stremi predvsem k porabi materialnih dobrin in za druge dobrine pušča zelo malo prostora.«

varčnost

Osebno finančno svetovanje, včeraj, danes, jutri

VČERAJ
- pojem osebnega finančnega nasveta ne obstaja
- stranke v banki opravljajo le bančne storitve
- obisk poslovalnice je nujen za vse denarne zadeve

DANES
- brezplačne finančne delavnice in osebno svetovanje
- osebni svetovalci analizirajo stanje osebnih financ strank
- stranke znajo finančne produkte izbirati in upravljati tudi od doma

JUTRI
- celovitejši in natančnejši osebni nasveti
- večja prilagodljivost finančnih produktov
- še večji poudarek na povečevanju finančne pismenosti prebivalstva

Predčasno poplačilo kredita – da ali ne?

Če razmišljate, da bi predčasno poplačali najeti kredit, ste v večini primerov na pragu racionalne odločitve. Stroški kredita so sestavljeni iz glavnice in obresti, višina slednjih pa je odvisna od ročnosti. Načeloma zato velja, da hitreje poplačani kredit pomeni nižje stroške. Vseeno pa se vam v nekaterih primerih ta poteza ne bo izplačala. Če ste kredit najeli pred 7. avgustom 2010, boste namreč ob predčasnem poplačilu imeli nekaj stroškov. Po tem datumu pa jih imate lahko zgolj pri kreditih s fiksno obrestno mero, v nobenem primeru pa ne bodo presegli enega odstotka zneska predčasno odplačane glavnice.
Včasih je lahko bolje kot predčasno poplačilo kredita izbrati varčevanje, sploh če je donos višji kot obrestna mera kredita. Morate pa biti v tem primeru pripravljeni sprejeti nekatera tveganja, ki jih prinaša konkretna investicija. Vaša končna odločitev naj vsekakor temelji na tehtnem premisleku, za pravi nasvet pa je seveda najbolje, da se obrnete tudi na svetovalca za osebne finance.

Postavite si pravo vprašanje

»Kateri vzajemni skladi ali delnice bodo v naslednjem obdobju najdonosnejši?« Svojo pot vlagatelja bi težko začeli bolj napačno. Zavedati se namreč morate, da se vlagatelji med seboj močno razlikujejo, saj na njihove odločitve vplivajo posameznikove finančne razmere in cilji ter individualni odnos do tveganja. Na eni strani imamo tako tiste, ki si »ne upajo« kaj dosti tvegati, ko izbirajo naložbe. Zato se odločajo za obveznišk/garantirane sklade. Na nasprotnem bregu pa so tisti, ki prevzemajo zelo veliko naložbeno tveganje in za katere bi bilo celo neracionalno, če ga ne bi. Ti se odločajo predvsem za nalaganje v delniške sklade. No, večina vlagateljev je seveda nekje vmes med tema dvema skupinama in tudi svoje naložbe porazdelijo med bolj in manj tvegane produkte. Sedaj, ko to veste, boste odločitev o vlaganju začeli z vprašanjem: »Kakšen tip vlagatelja sem?« Do odgovora vam pomaga priti preprost vprašalnik na spletni strani **www.nlbskladi.si/profil-vlagatelja.**

53 %
POSOJIL SLOVENSKIH GOSPODINJSTEV PREDSTAVLJAJO STANOVANJSKA POSOJILA.

V NLB JE
230
POSEBEJ IZURJENIH SVETOVALCEV ZA OSEBNE FINANCE.

V NLB SKLADIH VARČUJE PREKO
42.000
VLAGATELJEV.

Ocena zadolženosti

Ocenite svojo zadolženost s pomočjo simulatorja na **www.financni-nasvet.nlb.si/ocena-zadolzenosti** ali z obiskom NLB Svetovalca za osebne finance.

mag. Alenka Mejač Krassnig
direktorica Sektorja za kartično poslovanje, NLB

Plačilne kartice so postale nepogrešljive spremljevalke vsakega sodobnega potrošnika in večina izmed nas si sploh ne predstavlja več življenja brez vsaj ene. Zavedati se sicer moramo, da obstajajo določena tveganja, ki pa se jim z upoštevanjem preprostih nasvetov zlahka izognemo.

Praktična, varna in priročna

Prvo pravilo je zagotovo, da je osebna identifikacijska številka PIN zapisana samo v vašem spominu, pomembne telefonske številke banke pa ustrezno shranjene v mobilniku in tako vedno na dosegu roke. Pazite tudi, da kartico hranite na varnem mestu, in si zapomnite, da je namenjena zgolj vam. Ob dvigu gotovine na bankomatu ali plačevanju na prodajnem mestu pa pred vpisom številke PIN tipkovnico zakrijte z dlanjo. Za še višjo stopnjo varnosti poslovanja s plačilno kartico priporočamo, da se naročite na prejemanje varnostnih SMS-sporočil, s katerimi boste obveščeni, kje, koliko in kdaj ste poslovali s svojo kartico. Varnostna SMS-sporočila lahko prejemate ob vsaki opravljeni transakciji doma ali v tujini ali le, kadar transakcija preseže določen znesek.

Kako že pravijo?

Verjamemo, da ste tudi vi navdušeni nad možnostjo spletnega nakupovanja, predvsem ko si zaželite prav tiste zadeve iz Amerike, ki jo lahko kupiš samo na spletu. Da bo spletno nakupovanje ne le udobno, ampak predvsem varno, priporočamo, da tudi v tem primeru upoštevate varnostna priporočila.

Pomembno je, da podatkov o svoji kartici ne vpisujete na straneh, ki jih ne poznate, ali v obrazce, ki jim ne zaupate. Ne nasedajte elektronskim ali drugim sporočilom, ki pod različnimi pretvezami od vas zahtevajo, da jim posredujete podatke o kartici. Ne klikajte na povezave do nenavadnih »varnostnih obrazcev« in ne vpisujte nobenih podatkov, temveč sporočilo izbrišite. Priporočamo tudi, da nakupe opravljate na spletnih prodajnih mestih, ki so zaščitena z varnostnim standardom 3D-Secure. Prepoznate jih po oznakah MasterCard Secure Code in/ali Verified by Visa.

Kaj pa v tujini?

Ob potovanjih v tujino, pa naj bodo dopustniške ali poslovne narave, priporočamo, da s seboj vzamete (vsaj) dve mednarodni plačilni kartici. Kartica, s katero kot stranka že razpolagate, je BA Maestro. Z njo dvigujte gotovino na bankomatih, za plačevanje na prodajnih mestih pa uporabljajte plačilne kartice z odloženim plačilom, kot sta MasterCard in Visa. Še bolje bo, če boste na potovanje v tujino vzeli kar obe, saj je v nekaterih delih sveta lahko razširjena le ena od njiju. Pri tem je tudi z vidika varnosti predvideni znesek za porabo dobro razdeliti na dve kartici. Tako ob morebitni kraji ali izgubi ene izmed kartic, še vedno razpolagate z drugo. Pomembno je tudi, da pred odhodom preverite višino razpoložljivega limita, kar lahko storite v vsakem trenutku in zelo preprosto tudi prek spletne banke NLB Klik ali telefonske banke NLB Teledom. V primeru, da ocenite, da višina razpoložljivega limita ne ustreza kritju predvidenih stroškov na potovanju, pa lahko kar prek NLB Klika ali v svoji NLB Poslovalnici oddate vlogo za povišanje. Pred odhodom pravočasno preverite tudi veljavnost vaših plačilnih kartic.

Potujte varno

Imetniki NLB Posojilnih kartic in kartic z odloženim plačilom ste vse dni v obdobju veljavnosti svoje kartice nezgodno zavarovani za primer nezgodne smrti in popolne trajne invalidnosti kot posledice nezgode. Turistično zavarovanje v tujini z asistenco za imetnike zlatih MasterCard kartic v tujini pa krije tudi stroške zdravljenja za posameznega zavarovanca zaradi nepredvidene bolezni ali posledic nezgode, ki se pojavijo ali nastanejo med potovanjem ali bivanjem v tujini, kakor tudi strošek prevoza v domovino, ki ga odredi zdravnik.

Z upoštevanjem zgornjih nasvetov boste poskrbeli, da bo vaša plačilna kartica vaš zvest in varen sopotnik, vaše osebno finančno poslovanje pa brezskrbno in varno.

Namig

Z rednim spremljanjem kartične porabe tudi v spletni banki NLB Klik si zagotovite, da vas poraba ne bo presenetila in da ne boste presegli limita. Za čim bolj varno poslovanje s spletno banko NLB Klik se naročite na prejemanje brezplačnih SMS-sporočil. Tako boste ob vsakem vstopu v spletno banko o tem obveščeni.

Pomembno

- V primeru izgube ali kraje kartice za preklic le-te nemudoma pokličite NLB Kontaktni center na številko +386 1 477 20 00.
- Na bankomatih NLB Skupine (v BIH, Črni Gori, Makedoniji in na Kosovu) je dvig gotovine z NLB Plačilnimi karticami BA Maestro brezplačen.

mag. Alenka Recelj,
vodja razvoja in trženja za segment osebnega in privatnega bančništva, Sektor za upravljanje segmentov strank, NLB

V prejšnji številki smo spoznali davčne obremenitve pri bančnih vlogah, vrednostnih papirjih in vzajemnih skladih. Tokrat so na vrsti preostali varčevalni in naložbeni produkti. Predstavljamo pa še nekaj preprostih nasvetov v zvezi z obdavčitvijo kapitala.

Osebne finance in davki, 2. del

	Davek od prometa zavarovalnih poslov	Dohodnina
Življenjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja z zavarovalno dobo 10 ali več let so oproščena plačevanja 6,5 % davka od zavarovalnih poslov. Izplačilo zavarovalnine v primeru smrti zavarovane osebe pa je neobdavčeno ne glede na čas trajanja zavarovanja.	Dohodek iz življenjskega zavarovanja predstavlja razliko med prejetim izplačilom in vplačanimi premijami ter je obdavčen po 20 % davčni stopnji. Izplačilo življenjskega zavarovanja je v primeru odkupa oproščeno plačila dohodnine po preteku 10 let od dneva sklenitve pogodbe o življenjskem zavarovanju ter če sta sklenitelj zavarovanja in upravičenec ista oseba. Prav tako so plačila dohodnine oproščene osebe, ki so pogodbo sklenile pred januarjem 2005 in pa v primeru, da je bil dohodek iz življenjskega zavarovanja izplačan zaradi smrti zavarovane osebe.
	Dohodnina	
Prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje	Če premije za račun zaposlenega plačuje njegov delodajalec, se te do zneska, ki je enak 24 % obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zaposlenega ter ni večji kot 2.755,71 EUR letno (podatek velja za leto 2012), ne vštevajo v davčno osnovo za odmero dohodnine.	Če premijo plačuje zavarovanec sam, lahko konec leta pri odmeri dohodnine uveljavlja davčno olajšavo v višini vplačanih premij, vendar največ do zneska, ki je enak 24 % njegovih obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje oziroma 5,844 % bruto plače, in ne več kot 2.755,71 EUR letno (podatek velja za leto 2012).
	V primeru enkratnega izplačila privarčevanih sredstev pred upokojitvijo se v davčno osnovo za odmero dohodnine všteva celoten prejeti znesek in se obdavči po davčni stopnji v skladu z dohodninsko lestvico. V primeru izplačila v obliki dosmrtne rente pa se v dohodninsko osnovo všteva zgolj 50 % prejete rente.	

5 splošnih davčnih nasvetov v povezavi z obdavčitvijo dohodkov iz kapitala:

1. Ob prodaji vrednostnih papirjev preverite, ali lahko ustvarjeno pozitivno davčno osnovo v istem letu znižate s prodajo vrednostnih papirjev, pri katerih ste ustvarili izgubo.
2. V primeru podaritve finančnega kapitala zakoncu ali otroku se ugotavljanje davčne obveznosti lahko odloži, kar pa je treba predhodno priglasiti davčnemu uradu.
3. V ugovoru zoper informativni izračun ne pozabite na uveljavljanje davčne olajšave za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, če ste sami vplačevali premije za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.
4. Ob načrtovanju odsvojitve finančnega kapitala upoštevajte, da se davčna stopnja vsakih 5 let zniža za 5 %.
5. Ob sklepanju dolgoročnega depozita svojo banko obvestite, da ste se odločili za razmejevanje obresti.

Naročite se!

Za imetnike NLB Zlate kartice MasterCard je storitev prejemanja varnostnih SMS-sporočil brezplačna. Dodatne informacije dobite na www.nlb.si/varnostno-sporocilo.

Za dodatne informacije o naložbenih življenjskih zavarovanjih obiščite www.nlbvita.si.

Želite izvedeti več?

Katra Terlep Vlachy,
Simon Novosel
PM, poslovni mediji

Katja je 25-letnica z redno službo za določen čas, ki živi pri starših. NLB Bankarno je obiskala, da bi ji svetovali glede njenih želja in finančnih ciljev, s pomočjo svetovalke za osebne finance Tanje Vidmar pa je dobila veliko več. Idealna priložnost, da tudi vi na realnem primeru spoznate, kako dejansko poteka finančni nasvet.

»Zdaj lažje diham!«

17:31

Katjo so pred srečanjem zanimale tri stvari:

1. Ali lahko dobim kredit za stanovanje?
2. Si lahko privoščim nakup avtomobila?
3. Kako bo z mojo pokojnino?

1. Pregled stanja

Katjini mesečni prihodki znašajo 1.200,00 €, ima depozit v višini 6.500 € in varčevalni račun, na katerega vsak mesec vplačuje 30 €. Na njem se je nabralo že nekaj 100 €. Sklenjeno ima tudi nezgodno zavarovanje z zavarovalno vsoto 20.000 € do julija 2020 in življenjsko zavarovanje z zavarovalno vsoto 21.000 € do februarja 2041.

2. Določitev želja

V roku enega leta si želi Katja kupiti avtomobil, v roku dveh let pa s pomočjo kredita tudi lastno stanovanje. Dolgoročno si želi tudi finančno varnost v obdobju pokoja in Tanjin nasvet, kaj naj naredi s sredstvi, ki jih ima na varčevalnem računu in v depozitu.

3. Nasveti za uresničenje želja

Katja najprej reši dva vprašalnika, prvega o tveganosti gospodinjstva, s pomočjo katerega svetovalka za osebne finance določi ustrezno višino varnostne rezerve, ter vprašalnik o nagnjenosti k tveganju, ki pomaga pri izbiri ustreznega finančnega produkta za ustvarjanje prihrankov.

4. Dodatni nasveti

Ker na koncu meseca Katji na računu ostane še nekaj sredstev, ji svetovalka predlaga, naj vsak mesec prihrani 300 €. Če bi ta denar plemenitila v okviru ustreznega varčevanja, bi lahko dosegala od 5- do 6-krat višjo obrestno mero kot na osebnem računu. Tako bi se navadila tudi na višino razpoložljivih sredstev, kot jih bo imela, ko bo začela odplačevati stanovanjski kredit.

18:27

Katja: »Zdaj lažje diham! Vedela sem, da sem varčna, nisem pa si mislila, da me bo svetovalka tako pohvalila. Še bolj me seveda veseli, da bom, kot kaže, lahko izpolnila vse svoje cilje. Tanja je celo našla skrite rezerve, ki mi bodo prinesle še nekaj dodatnih obresti. Všeč mi je, da so me opozorili tudi na varnostno rezervo, ki je dejansko nisem imela v mislih, niti se nisem zavedala njenega pomena. Z nasvetom sem izredno zadovoljna in ga priporočam vsem.«

Prednostni finančni cilj

Varnostna rezerva

Vprašalnik o tveganosti gospodinjstva pokaže, da Katja potrebuje sredstva v višini 70 % mesečnega prihodka za obdobje devetih mesecev, torej 5.700 €. Zadoščalo bi, če bi temu namenila del sredstev iz naslova depozita. Pregled in analiza denarnega toka pa pokažeta, da lahko Katja del sredstev priporočljive varnostne rezerve plasira tudi v druge srednjeročne varčevalno-naložbene produkte in pridobi še nekaj dodatnega prihodka.

Strateški finančni cilj

Pokojninska rezerva

Za pokojninsko rezervo lahko uporabi obstoječe naložbeno življenjsko zavarovanje. Mesečni obrok varčevanja v naložbenem življenjskemu zavarovanju zanjo naj bo nekoliko višji od minimalne stopnje priporočenega dodatnega pokojninskega varčevanja (6,5 %), saj gre del mesečnega vplačila tudi za zavarovanje.

Kratkoročni finančni cilj

Avtomobil

Ob upoštevanju zadolžitve oziroma mesečne obremenitve zaradi stanovanjskega kredita, ki je na najvišji priporočeni stopnji, si Katja ne bo mogla privoščiti še kredita za nakup avtomobila. To pa ni nič hudega, saj bo avto lahko kupila s privarčevanimi sredstvi. Potem pa se bo morala zopet intenzivno posvetiti ponovnemu ustvarjanju zadostne varnostne rezerve.

Srednjeročni finančni cilj

Stanovanje

Ob upoštevanju vseh pogojev za odobritev stanovanjskega kredita bi Katja lahko dobila do 70.000 € stanovanjskega kredita za dobo 30 let. Ob upoštevanju enega glavnih pravil finančnega načrtovanja, ki pravi, da če ne morete kupiti nepremičnine s kreditom z nespremenljivo obrestno mero do 30 let, potem si te nepremičnine (še) ne morete privoščiti, pa Tanja Katji svetuje, naj se ne zadolži za več kot 50.000 €. V vsakem primeru se strinjata, da je bolj smiselno, da Katja še nekaj časa ostane pri starših in za nakup nepremičnine privarčuje dodatna sredstva.

Dodatno varčevanje

Tanja Katji svetuje, naj polovico zneska, ki ji ostane na koncu meseca, nameni dolgoročnemu varčevanju za nakup stanovanja, drugo polovico pa naj polaga na varčevalni račun, ki je bolj likviden.

Imate vprašanje?

Postavite ga na **www.financni-nasvet.nlb.si/vprasajte-strokovnjaka** in prejmite odgovor svetovalca za osebne finance.

Težave in načini njihovega reševanja izvirajo iz otroštva

Od Freuda naprej vemo, kako zelo nas determinira otroštvo. V primarni družini se v otroka naselijo psihični zametki, ki se uveljavijo šele v odraslosti. Lahko bi rekli, da je otrok oče odraslega človeka. Ni res, da je treba otroka primerno vzgajati, da bo v odraslosti postal to, kar starši od njega po tihem pričakujejo. V resnici je bistvo otrokove vzgoje način odraščanja in miselnega doživljanja ter premlevanja dogodkov in situacij. Ne gre toliko za to, kaj skušajo starši otroku privzgojiti. Bolj gre za to, kaj se mu med tem plete po glavi in kateri dogodki ter obdobja ga zaznamujejo in na kakšen način. Človek v odraslosti nekako vselej podoživlja otroštvo, tako da ima vsaka od znamenitih treh faz otrokovega psihičnega razvoja svoje simbolno nasledstvo.

V oralni fazi se rojeva človeški optimizem. S tem ko je mamina »dobra dojka« vselej prišla do malega lakotnika, se v strukturo duševnosti naseli kronični optimizem, ki se podoživlja v odraslosti. Če je mamica za dojenčka pogosto odsotna ali če otroka hranijo (»dojijo«) različni ljudje, to lahko pusti negativne posledice. Tudi način spoprijemanja s problemi – optimističen ali pesimističen – je odvisen od doživljanja prisotnosti mamice v obdobju dojenčka.

Za odnos do denarja in imetja nasploh je odločilna analna faza s svojim t. i. toaletnim treningom oziroma privajanjem na kahlico in čistočo. Varčnost in sposobnost upravljanja financ sta vezani ravno na prvo »imetje«, s katerim otrok trguje: mamici daje kakec v kahlico in ne v pleničke – v zameno pa od nje dobi ljubezen. Spoznanje, da lahko upravlja svoje imetje, je zelo pomembno za upravljanje financ v odraslosti. Problemi nastanejo, če se otrok prehitro ali prepozno privaja na kahlico ali če je v tem ritualu kakanja deležen materine oziroma negovalkine indiferentnosti. V analni fazi se rojevajo redoljubnost, kljubovalnost, trma in latentni sadizem. Od te faze psihičnega razvoja je odvisna tudi vztrajnost pri reševanju nekaterih problemov oziroma opravljanju del in nalog.

Falična faza, v kateri otrok razrešuje t. i. Ojdipov in kastracijski kompleks, je pomembna za razvoj možatosti oziroma ženskosti v dobi odraslosti.

Roman Vodeb,
teoretski psihoanalitik, osebni svetovalec in avtor knjige O spolu in nekaterih z njim povezanih rečeh (tudi o feminizmu in o moškinjah)

Deklica v tej fazi – v odnosu do očeta – dobi odločilno samozavest, s katero kot ženska lahko (za)blesti v odraslosti v odnosu do moža in moških nasploh. Ali žensko zanima bolj materinstvo ali uspešna kariera, je odvisno ravno od

> “Človek v odraslosti nekako vselej podoživlja otroštvo, tako da ima vsaka od znamenitih treh faz otrokovega psihičnega razvoja svoje simbolno nasledstvo.”

načina razreševanja Ojdipovega kompleksa. »Mala Ojdipinja« lahko v odraslosti postane zelo karieristična, tekmovalna in možato prodorna ali pa bolj umirjena, umaknjena v družino in (zgolj) lojalna, marljiva ter ubogljiva v službi. Profili poklicev, ki ustrezajo slednji, so vezani na asistiranje in raznovrstno pomoč drugim. V stiski se zelo rada zanese na avtoriteto oziroma na moškega, ki mu sicer »služi«, on pa jo mora bodriti in podpirati pri delu ter jo hvaliti in se ji zahvaljevati za dobro »odnašanje riti«.

Moška karierna prodornost in način reševanja težkih problemov sta prav tako odvisna od načina razreševanja kroničnega oziroma ojdipalnega konflikta z očetom. Če je »mali Ojdip« pravilno »poražen« s strani očeta – seveda v boju za mamico –, bo znal v odraslosti izpeljati mnoge težke projekte, z dovolj pameti pa tudi »riniti« na vrh. Imel bo enormno motivacijo in na koncu tako ali drugače zmagal.

Če je imel tak »mali Ojdip« nekoč ob sebi še brezpogojno ljubečo mamo, bo občutil neizmerno samozavest, ki mu bo pomagala reševati nemogoče probleme. Karierno gledano bo – če ga splet okoliščin ne spotakne in če ima pamet na pravem mestu – blestel.

Če se v ojdipalni fazi zgodi kakšna specifika, bo otrok z njo zaznamovan tudi v karieri. Tudi občutek za pravičnost, ki je tako pomemben za poslovni svet in družbo nasploh, gravitira v doživljanja pravičnega in ljubečega, vendar avtoritativnega očeta.

Pravno obvestilo

Opozorilo vlagateljem: Družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. (v nadaljevanju: NLB Skladi), upravlja krovni sklad NLB Skladi. Storitve trženja in prodaje investicijskih kuponov podskladov krovnega sklada NLB Skladi opravljata na podlagi pooblastila družbe NLB Skladi tudi Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, in Banka Celje d.d. Podrobnejši podatki in informacije o krovnem skladu oziroma posameznih podskladih krovnega sklada so vsebovani v prospektu krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja in v izvlečkih prospekta podskladov. Pred pristopom vlagatelja k pravilom upravljanja krovnega sklada morajo družba NLB Skladi oziroma drugi osebi, ki sta pooblaščeni za trženje in prodajo investicijskih kuponov podskladov, vlagatelju brezplačno izročiti izvleček prospekta podsklada, na njegovo zahtevo pa morajo vlagatelju brezplačno izročiti tudi prospekt krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja ter zadnja objavljena revidirano letno in polletno poročilo krovnega sklada. Izvlečki prospekta podskladov, prospekt krovnega sklada z vključenimi pravili upravljanja, zadnja objavljena revidirano letno in polletno poročilo krovnega sklada ter druga gradiva, podatki in informacije o krovnem skladu oziroma posameznih podskladih krovnega sklada so vlagateljem dostopni na sedežu družbe NLB Skladi na Trgu republike 3 v Ljubljani vsak delovni dan med 10. in 12. uro, na pooblaščenih vpisnih mestih Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana, in Banke Celje d.d., med njihovim delovnim časom ter na spletni strani www.nlbskladi.si. Družba NLB Skladi objavlja podatke o gibanju vrednosti enote premoženja posameznega podsklada vsak delovni dan v časniku Finance in na spletni strani www.nlbskladi.si. Zgodovinski podatki o donosih ne zagotavljajo donosov v prihodnosti. Donosnost naložbe v posamezni podsklad bo v največji meri odvisna od prihodnjega splošnega gibanja tečajev vrednostnih papirjev na svetovnih kapitalskih trgih, v manjši meri pa tudi od provizij in stroškov posameznega podsklada ter uspešnosti družbe NLB Skladi pri upravljanju premoženja podsklada. Zaradi neugodnih gibanj tečajev vrednostnih papirjev in valut obstaja možnost, da vlagatelj med varčevanjem ne dobi povrnjenih vseh sredstev, ki jih je vložil v investicijske kupone posameznega podsklada. Krovni sklad družbe NLB Skladi ni bančna storitev in ne prinaša zajamčene ali garantirane donosnosti. Tako naložbe v posamezne podsklade krovnega sklada tudi niso vključene v sistem zajamčenih vlog, ki velja za vloge fizičnih oseb in malih pravnih oseb na transakcijskih računih, hranilnih vlogah, denarnih depozitih in blagajniških zapisih oziroma potrdilih o depozitu, ki se glasijo na ime, zbranih pri bankah in hranilnicah. Naše ocene so izdelane na podlagi javno dostopnih podatkov, za katere menimo, da so verodostojni, vendar pa za njihovo natančnost in celovitost ne jamčimo. Družbi NLB Skladi in NLB ne prevzemata odgovornosti za posledice odločitev, sprejetih na podlagi mnenj in informacij, ki jih vsebuje ta bilten. Omenjeni podatki v tem biltenu ne pomenijo priporočila za nakup ali prodajo katerihkoli vrednostnih papirjev, finančnih naložb ali naložbenih skupin niti niso javna ponudba vrednostnih papirjev, ampak gre le za podatke in ocene, izdelane na podlagi javno dostopnih informacij, namenjene obveščanju zainteresiranih strank. Družbi NLB Skladi in NLB sta in bosta sklepali posle z nekaterimi vrednostnimi papirji ali naložbenimi skupinami, ki so navedene v tem biltenu, in z drugimi vrednostnimi papirji. V te vrednostne papirje in naložbene skupine nalagajo tudi posamezni podskladi krovnega sklada NLB Skladi. Osebe, ki v tej publikaciji podajajo mnenja in komentarje glede dogodkov na kapitalskih trgih (in/ali z njimi povezane osebe), del osebnega premoženja neposredno ali posredno (prek investicijskih skladov) investirajo tudi v vrednostne papirje izdajateljev iz geografskih območij in/ali gospodarskih panog, v zvezi s katerimi podajajo mnenja. Nadzorna organa družbe NLB Skladi oziroma NLB sta Agencija za trg vrednostnih papirjev, Poljanski nasip 6, Ljubljana, oziroma Banka Slovenije, Slovenska 35, Ljubljana. Priporočila izdajateljem niso bila razkrita. Z izdajatelji, ki so predmet priporočil in analiz, ni pomembnejših kapitalskih povezav in ni drugih pomembnih finančnih interesov. To tržno sporočilo je namenjeno obveščanju strank o storitvah NLB d.d. v zvezi s finančnimi instrumenti. Naložbe v finančne instrumente so tvegane. Informacije o storitvah NLB d.d., finančnih instrumentih in z njimi povezanih tveganjih so na voljo v Splošnih pogojih poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana, ki so dostopni na spletni strani www.nlb.si in v poslovalnicah NLB d.d., kjer je možno skleniti poslovno razmerje za opravljanje investicijskih storitev. Storitve na področju poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d. opravlja le na pobudo stranke.

Zavarovalnica, ki trži in sklepa zavarovanje: NLB Vita, življenjska zavarovalnica d.d. Ljubljana. Zavarovanje tržijo poslovne enote NLB d.d. in Banke Celje d.d. Banki pri tem nastopata kot zavarovalna posrednika ter za donose in izplačila glavnice ne jamčita. Življenjska zavarovanja niso depoziti in niso vključena v sistem zajamčenih vlog. Pri naložbenih življenjskih zavarovanjih je donos odvisen od gibanja vrednosti enot investicijskih skladov. Tveganje, da bi bil znesek izplačila ob zaključku življenjskega zavarovanja nižji od zneska vplačila, prevzema sklenitelj zavarovanja.

V skladu z Zakonom o varovanju osebnih podatkov vas obveščamo, da lahko v NLB Poslovalnicah kadarkoli podpišete izjavo, da ne želite biti vključeni v akcije neposrednega trženja. Uporabniki NLB Klika ali NLB Teledoma, pa nam lahko to sporočite tudi prek svoje telefonske oziroma spletne banke. V tem primeru bomo preprečili uporabo vaših osebnih podatkov za namene neposrednega trženja.

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Trg republike 2, Ljubljana, vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču v Ljubljani, št. reg. vpisa: 1/25578/00, znesek osnovnega kapitala: 104.731.512,92 EUR, davčna št.: 91132550.

Tiskovina je informativne narave. Pridržujemo si pravico do sprememb. Za napake v tisku in morebitne skrite napake v zvezi s tiskom ne prevzemamo odgovornosti. Vsi uporabniki objavljeno vsebino uporabljajo na lastno odgovornost. Vabimo vas, da ob sklenitvi pogodbe v banki preverite veljavne pogoje in lastnosti storitve. NLB d.d., Trg republike 2, 1000 Ljubljana, september 2012.

Praktični nasveti za izpolnjevanje univerzalnih plačilnih nalogov (UPN):

Referenčna številka

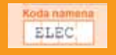

Vpišite SI99, če vam prejemnik ni posredoval sklicne številke.

Vpišite SI00, če ste od prejemnika prejeli sklicno številko.

Vpišite, če ste od prejemnika prejeli sklicno številko, sicer ta podatek ni obvezen.

Koda namena

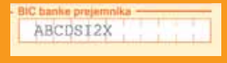

Če prejemnik ni določil kode namena, uporabite tisto, ki se vam zdi najbolj primerna. Seznam vseh najdete na www.nlb.si/sepa-koda-namena.

Nekaj pogostih:

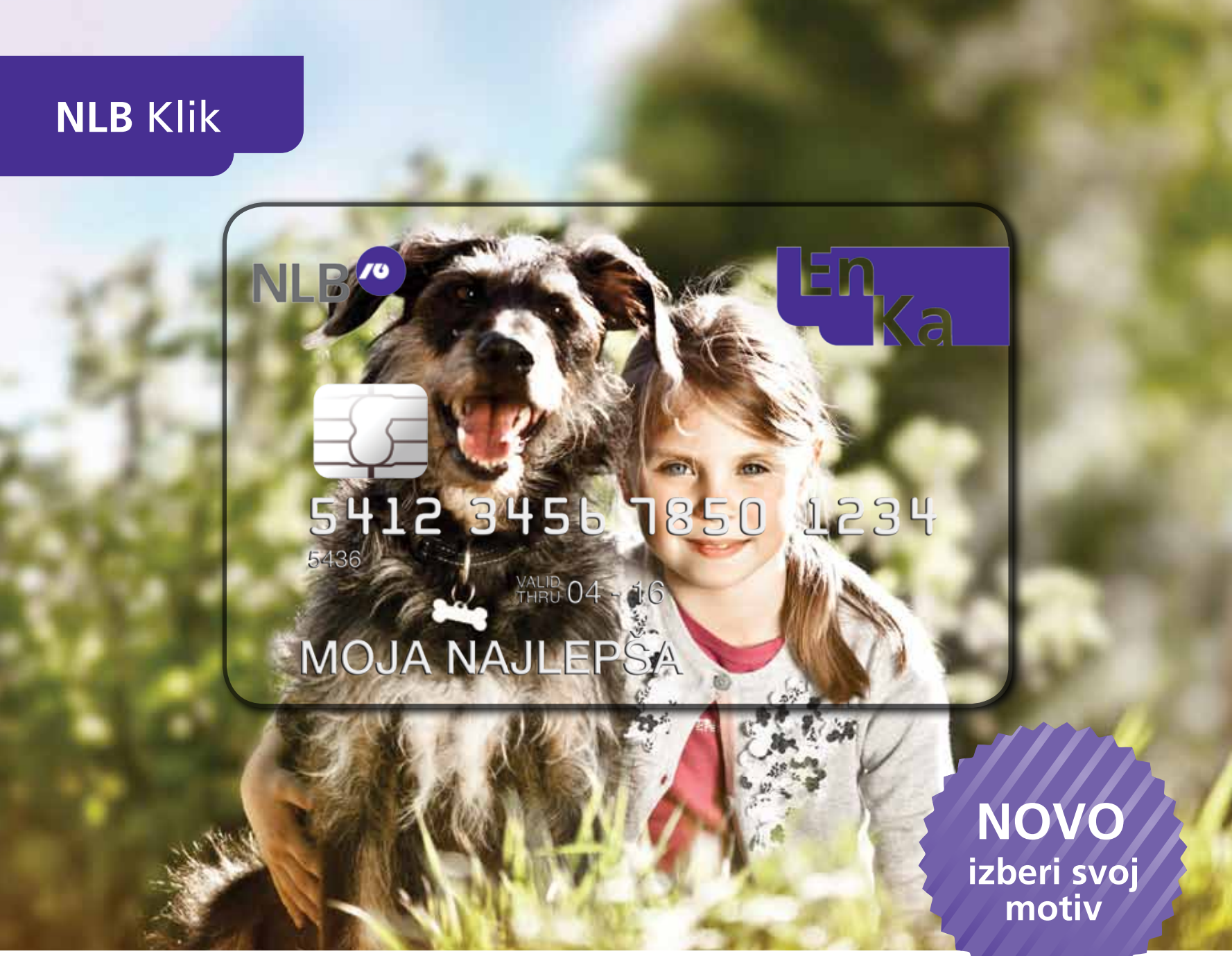
ELEC (plačilo računa za elektriko)
RENT (plačilo najemnine)
CMDT (plačilo blaga/izdelkov)
GDSV (Nakup/prodaja blaga ali storitve)
LOAR (odplačilo kredita)

BIC

Če gre za domači plačilni promet, vam tega podatka ni treba vpisati.

NLB Klik

NOVO
izberi svoj motiv

Izberite svoj motiv kar prek spleta

Odslej lahko naročite svojo najlepšo NLB Plačilno kartico MasterCard in/ali Visa, kar prek računalnika. Vse, kar potrebujete, je spletna banka NLB Klik in dostop do interneta. Prek NLB Klika lahko opravite tudi večino ostalih bančnih storitev: plačujete položnice in ostale obveznosti, spremljate vaše prejemke in izdatke, sklenete depozit, naročite spremembo limita na osebnem računu, nakazujete denar na varčevalni račun, naročite trajno obremenitev, varnostne SMS-e in še marsikaj. Prihranili boste čas in denar.

Za več informacij obiščite najbližjo NLB Poslovalnico, nas pokličite na 01 477 20 00 ali obiščite www.nlb.si/klik.

NLB

www.nlb.si/klik

Kontaktni center 01 477 20 00